

Ministru kabineta noteikumi par bioloģisko atkritumu savākšanas, uzglabāšanas, sagatavošanas pārstrādei un pārstrādes prasībām, kas nosaka atkritumu stadijas izbeigšanās statusa piešķiršanu bioloģisko atkritumu pārstrādes produktiem – kompostam vai digestātam

Sagatavotā materiāla mērķis ir noteikt prasības gala statusa piešķiršanai bioloģisko atkritumu pārstrādes produktiem – kompostam un digestātam. Tas dod iespēju produkta ražotājam, izpildot visas izvirzītās prasības, ražot vairs ne atkritumu produktu, bet precī Latvijas vai citu ES valstu tirgiem.

Atšķirībā no iepriekšējām prasībām par videi drošu materiālu izmantošanu (piemēram, notekūdeņu dūņu kompostam), kas nosaka gala produkta kvalitāti pēc noteiktām pieļaujamajām parametru vērtībām, šajā gadījumā ir izvirzītas prasības ne tikai gala produktam, bet visai procesa ķēdei- sākot no izejas materiāliem, to savākšanas un uzglabāšanas, pārstrādes procesam un tā parametriem, kā arī sagatavotā produkta kvalitātes rādītājiem. Visa procesa ķēdes kontrole nodrošina, ka saražotais produkts ir kvalitatīvs un būtiski nemainās no partijas uz partiju. Līdz ar to nav nepieciešama pārbaude katrai saražotajai partijai un gala produkta pārbaudes prasības atšķiras ar savu ikgadējo biežumu.

Bioloģisko atkritumu pārstrādes produktu- kompostu vai digestātu neklasificē kā atkritumus, ja ir pabeigta produkta sagatavošana atbilstoši šo noteikumu prasībām un tas vienlaikus atbilst kritērijiem, kas izstrādāti, ņemot vērā piesārņojošo vielu daudzumus izejmateriāla vielās, produktu sagatavošanas tehniskos parametrus, kā arī produkta atbilstību noteikto piesārņojošo vielu robežvērtībām, kas novērš jebkuru produkta iespējamo negatīvo ietekmi uz vidi. Atkritumu produkta gala statusa iegūšanai ir jāizpildās sekojošiem nosacījumiem:

- sagatavoto produktu parasti izmanto noteiktam nolūkam;
- pastāv tirgus vai pieprasījums pēc šāda produkta;
- produkts atbilst normatīvajos aktos noteiktajām tehniskajām prasībām šāda produkta turpmākai izmantošanai un prasībām attiecīgajam produktam;
- produkta izmantošana nerada negatīvu ietekmi uz vidi un cilvēku veselību.

Noteikumi sagatavoti atbilstoši Eiropas Parlamenta un Padomes 2008.gada 19.novembra Direktīvas 2008/98/EK par atkritumiem un par dažu direktīvu atcelšanu prasībām, kas transponētas Latvijas Ministru kabineta 2011.gada 19.aprīļa noteikumos Nr.302 "Noteikumi par atkritumu klasifikatoru un īpašībām, kuras padara atkritumus bīstamus", noteiktu veidu bioloģisko atkritumu apsaimniekošanai - kā pārstrādes metodes izmantojot aerobos vai anaerobos procesus, nosakot atkritumu stadijas izbeigšanās statusa piešķiršanas prasības un kārtību, lai nodrošinātu produktu kvalitāti un izmantojamību tālākam procesam vai kā precei ar noteiktu izmantošanas mērķi un prasībām.

Šie noteikumi ir izstrādāti, balstoties uz Atkritumu apsaimniekošanas likuma 01.01.2017. gada redakciju, Ministru kabineta 2011.gada 19.aprīļa noteikumiem Nr.302 "Noteikumi par atkritumu klasifikatoru un īpašībām, kuras padara atkritumus bīstamus", 2013.gada 2.aprīļa Ministru kabineta noteikumiem Nr.184 „Noteikumi par

atkritumu dalītu savākšanu, sagatavošanu atkārtotai izmantošanai, pārstrādi un materiālu reģenerāciju“, ievērojot Ministru kabineta noteikumus Nr. 506 no 2015.gada „Mēslošanas līdzekļu un substrātu identifikācijas, kvalitātes atbilstības novērtēšanas un tirdzniecības noteikumi“ un Ministru kabineta noteikumus Nr.788 no 2016.gada “Noteikumi par atkritumu savākšanas un šķirošanas vietām” prasības, Komisijas Regulas (ES) Nr. 142/2011 (2011. gada 25. februāris) prasības ar kuru īsteno Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (EK) Nr. 1069/2009, ar ko nosaka veselības aizsardzības noteikumus attiecībā uz dzīvnieku izcelsmes blakusproduktiem un atvasinātajiem produktiem, kuri nav paredzēti cilvēku patēriņam, un īsteno Padomes Direktīvu 97/78/EK attiecībā uz dažiem paraugiem un precēm, kam uz robežas neveic veterinārās pārbaudes atbilstīgi minētajai direktīvai un to transponēšanu Ministru kabineta noteikumos Nr.275 no 2012.gada “Prasības tādu dzīvnieku izcelsmes blakusproduktu un atvasinātu produktu aprītei, kas nav paredzēti cilvēku patēriņam”, kā arī Ministru kabineta noteikumu Nr.719 no 2014.gada “Grozījumi Ministru kabineta 2012.gada 17.aprīļa noteikumos Nr.275 "Prasības tādu dzīvnieku izcelsmes blakusproduktu un atvasinātu produktu aprītei, kas nav paredzēti cilvēku patēriņam” un ministru kabineta noteikumu Nr. 762 no 2016. gada “ Grozījumi Ministru kabineta 2012. gada 17. aprīļa noteikumos Nr. 275 "Prasības tādu dzīvnieku izcelsmes blakusproduktu un atvasinātu produktu aprītei, kas nav paredzēti cilvēku patēriņam" prasībām. Izstrādājot noteikumus ir ņemtas vērā prasības, kas ietvertas ES dokumentā Priekšlikums EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES REGULAI, ar ko nosaka noteikumus par to, kā CE-marķētus mēslošanas līdzekļus darīt pieejamus tirgū, un groza Regulas (EK) Nr. 1069/2009 un (EK) Nr. 1107/2009.

1. punkts Piemērošanas joma

MK noteikumi ir izstrādāti, lai sniegtu nosacījumus kvalitatīvu bioloģisko atkritumu pārstrādes produktu – komposta vai digestāta sagatavošanai, kuriem piešķirot atkritumu stadijas izbeigšanās statusu, tālākās darbības netiek pakļautas atkritumu normatīvo aktu prasībām.

Noteikumus ir sniegtas:

- 1) prasības attiecībā uz gala statusa sasniegšanu produktu sagatavošanai izmantojamajiem bioloģisko atkritumu veidiem, kā arī bioloģisko atkritumu veidi, kas tam nav izmantojami;
- 2) nosacījumi izmantojamo bioloģisko atkritumu veidu šķirotai savākšanai, uzglabāšanai un sagatavošanai pārstrādei;
- 3) prasības bioloģisko atkritumu pārstrādes procesiem un metodēm;
- 4) pārstrādes produktu- komposta un digestāta kvalitātes prasības, kas nosaka produkta atbilstību atkritumu stadijas izbeigšanās statusa prasībām;
- 5) prasības par bioloģisko atkritumu pārstrādes procesu kvalitātes nodrošināšanas procedūras uzraudzību un kontroles kārtību;
- 6) informācijas sniegšanas prasības kontrolējošām institūcijām un sabiedrībai;

7) bioloģisko atkritumu pārstrādes produktu atkritumu stadijas izbeigšanās statusa reģistrācijas un ikgadējās kontroles nosacījumi.

2. punkts. *Izmantotie termini un to definīcijas*

Šajos noteikumos izmantoti šādi termini:

- 1) Komposts ir augsnes organiskais ielabošanas līdzeklis, kuru pievieno augsnei, lai saglabātu un uzlabotu tās fizikālās un ķīmiskās īpašības un/vai bioloģisko aktivitāti.
- 2) “kompostēšana” – aerobs, atmosfēras skābekļa klātbūtnē norisošs eksotermisks bioloģiskās noārdīšanās process, kurš norisinās kontrolētos apstākļos un kura laikā mikroorganismu iedarbības rezultātā organiskās vielas sadalās viendabīgā un ar humusu bagātā materiālā;
- 3) “komposta ražotājs” – juridiska vai fiziska persona, kura mērķis ir ražot kompostu no bioloģiskiem atkritumiem atbilstoši šo noteikumu prasībām;
- 4) “kompostēšanas laukums” bioloģisko atkritumu apsaimniekošanas teritorija, kas paredzēta bioloģisko atkritumu aerobai pārstrādei un ko veido bioloģisko atkritumu uzglabāšanas teritorija, kompostēšanas teritorija un komposta nogatavošanās teritorija;
- 5) “dzīvnieku izcelsmes blakusprodukti” – 2. kategorijas materiāli un 3. kategorijas materiāli, kas definēti attiecīgi 9. un 10. pantā Eiropas Parlamenta un Padomes 2009. gada 21. oktobra Regulā (EK) Nr. 1069/2009;
- 6) “mehāniski bioloģiska apstrāde” – process, kurā nesašķīrotie, jauktie atkritumi tiek apstrādāti mehāniski (piemēram, sijāšana vai sasmalcināšana) un izmantojot biotehnoloģijas (aerobo vai anaerobo pārstrādi);
- 7) “svešķermeņi” – bioloģiski nenoārdāmi materiāli, kas nav dabiska augsnes sastāvdaļa un atrodas kompostā (piemēram, stikls, metāls, plastmasa u. c.);
- 8) “ēdināšanas uzņēmumu pārtikas atkritumi” ir visa pārpalikusī pārtika, ieskaitot izmantotu cepšanas eļļu, kas ir no restorāniem, sabiedriskās ēdināšanas uzņēmumiem un virtuvēm, tostarp centralizētām virtuvēm un māsasaimniecību virtuvēm;
- 9) “mezofilais process bioloģisko atkritumu anaerobas pārstrādes proces, kura temperatūra ir ~30-40 °C
- 10) termofilais process bioloģisko atkritumu anaerobas pārstrādes proces, kura temperatūra ir ~55-60 °C
- 11) “bio produkts” – bioloģisko atkritumu pārstrādes produkts atbilstošs **atkritumu stadijas izbeigšanās statusa** iegūšanas prasībām.

3.punkts. *Bioloģisko atkritumu veidi, kuru pārstrādes produktiem piemērojams atkritumu beigu statuss*

- 3.1. Atkritumu statusa izbeigšana ir piemērojama produktiem, kas sagatavoti pārstrādājot to rašanās vietā atšķīrotus bioloģisko atkritumu veidus, kas sniegti šo noteikumu 1. Pielikuma 1. tabulā.
- 3.2. Atkritumu statusa izbeigšana nav piemērojama produktiem, kas sagatavoti pārstrādājot bioloģisko atkritumu veidus, kas sniegti šo noteikumu 1. Pielikuma 2. tabulā.

4. punkts. *Bioloģisko atkritumu savākšana, uzglabāšana un sagatavošana pārstrādei*

4.1.Lai bioloģisko atkritumu pārstrādes produkts atbilstu atkritumu statusa piemērošanas izbeigšanai, bioloģiskie atkritumi, kas definēti šo noteikumu 1. pielikumā, tiek savākti sašķiroti jau to rašanās vietā un tālākās darbībās ar šiem atkritumiem ir jānovērš to sajaukšanās ar citiem neatbilstošiem pārstrādes prasībām atkritumiem vai piesārņošanās pēc atkritumu savākšanas.

4.2. Bioloģisko atkritumu savākšanu veic atkritumu apsaimniekošanas uzņēmumi, kas saņēmuši atļaujas to apsaimniekošanai (savākšanai, transportēšanai un/vai uzglabāšanai) vai specializētie uzņēmumi, kas saņēmuši A vai B kategorijas atļaujas bioloģisko atkritumu apsaimniekošanai un atļaujas to savākšanai (savākšanai, uzglabāšanai un pārstrādei).

4.3. Bioloģiskie atkritumi no iedzīvotājiem un uzņēmumiem, tiek savākti aizveramos konteineros (cietie atkritumi) vai slēgtos konteineros (šķidrie atkritumi), kā arī pārsegtā kravas transportā (zari, šķeldošanas produkti). Bioloģiskie atkritumi var tikt īslaicīgi uzglabāti pirms to tālākas sagatavošanas pārstrādei vai pārstrādes pa atšķirotajiem veidiem uzņēmuma uzglabāšanas teritorijā, tā, lai samazinātu siltumnīcas gāzu emisijas, smakas vai citus izmešus, kas var negatīvi ietekmēt vides kvalitāti vai cilvēku veselību.

4.4. Bioloģisko atkritumu savākšanai un īslaicīgai uzglabāšanai ir jāatbilst Ministru kabineta noteikumu Nr.788 no 2016.gada "Noteikumi par atkritumu savākšanas un šķirošanas vietām" prasībām.

4.5. Dzīvnieku izcelsmes blakus produkti un atvasinātie produkti tiek apsaimniekoti saskaņā ar Ministru kabineta noteikumu Nr.275 no 2012.gada "Prasības tādu dzīvnieku izcelsmes blakusproduktu un atvasinātu produktu aprītei, kas nav paredzēti cilvēku patēriņam" ar tam sekojošiem grozījumiem prasībām.

4.6. Lai nodrošinātu materiāla nesajaukšanos un nepiesārņošanu, uzņēmumiem, kas gatavo kompostu vai digestātu, kam izsniegts vai paredzēts izsniegt atkritumu gala statusa novērtējumu, jānodrošina, ka gatavais materiāls - bio produkts netiek fiziski kontaktēts ar izejas materiālu.

4.7. Bioloģisko atkritumu apsaimniekotājs vizuāli pārbauda izejas materiālu katrā piegādē. Ja piegādāti citi atkritumi, kas nav definēti šo noteikumu 1. Pielikumā, bioloģisko atkritumu apsaimniekotājs drīkst atteikties pieņemt piegādātos atkritumus. Bioloģisko atkritumu apsaimniekotājs izsniedz rakstisku dokumentu par atteikumu pieņemt atkritumus personai, kas vēlas atkritumus nodot. Dokumentā ietver šādus datus:

- 1) datumu un laiku, kad noticis atteikums pieņemt atkritumus;
- 2) atkritumu aprakstu, tostarp atkritumu veida kodu un nosaukumu;
- 3) uzņēmuma nosaukumu, adresi, reģistrācijas numuru vai vienīgā īpašnieka vārdu, uzvārdu, adresi un reģistrācijas numuru, vai arī tās fiziskās personas vārdu, uzvārdu un adresi, kura atkritumus vēlas nodot;
- 4) transportlīdzekļa reģistrācijas numuru;
- 5) bioloģisko atkritumu apsaimniekotāja nosaukumu, adresi un reģistrācijas numuru;
- 6) dokumenta izsniedzēja vārdu, uzvārdu, amatu un parakstu.

4.8. Par katru atkritumu kravu, kas saņemta bioloģisko atkritumu pārstrādes uzņēmumā, to apsaimniekotājs izsniedz personai, kas atkritumus piegādājusi, rakstisku dokumentu. Dokumentā ietver šādus datus:

- 1) atkritumu piegādes datumu un laiku;
- 2) atkritumu aprakstu, tostarp atkritumu veida kodu un nosaukumu;
- 3) atkritumu daudzumu tonnās;
- 4) uzņēmuma nosaukumu, adresi, reģistrācijas numuru vai vienīgā īpašnieka vārdu, uzvārdu, adresi un reģistrācijas numuru, vai arī tās fiziskās personas vārdu, uzvārdu un adresi, kura atkritumus nodevusi;
- 5) transportlīdzekļa reģistrācijas numuru;
- 6) atkritumu ražotāja (uzņēmuma vai vienīgā īpašnieka nosaukums/ vārds un uzvārds, adrese un reģistrācijas numurs vai tās fiziskās personas vārds un uzvārds, kura atkritumus radījusi un pati piegādājusi apstrādes punktā vai pēc kuras rīkojuma atkritumi piegādāti; citos gadījumos tās pašvaldības vai tā organizētā atkritumu transportēšanas reģiona nosaukums, kurā atkritumi savākti);
- 7) pārstrādes uzņēmuma nosaukumu, adresi un reģistrācijas numuru;
- 8) dokumenta izsniedzēja vārdu, uzvārdu, amatu un parakstu.

4.9. Bioloģisko atkritumu apsaimniekotājs veido atsevišķu reģistru, kurā fiksē šādus datus par apsaimniekotajiem atkritumiem:

- 1) uzņēmuma nosaukums, adrese, reģistrācijas numurs, īpašnieka vārds, uzvārds, adrese un reģistrācijas numurs, vai arī tās fiziskās personas vārds, uzvārds un adrese, kura atkritumus nodevis;
- 2) sašķirotu atkritumu apraksts, tostarp atkritumu veida kods un nosaukums atbilstoši Latvijas Ministru kabineta 2011.gada 19.aprīļa noteikumiem Nr.302 "Noteikumi par atkritumu klasifikatoru un īpašībām, kuras padara atkritumus bīstamus";
- 3) sašķirotu atkritumu daudzums tonnās;
- 4) ja atkritumi netiek pārstrādāti gala produktā, uzņēmuma nosaukums, adrese un reģistrācijas kods, kuram piegādāti vai kurā pārstrādāti sašķirotie atkritumi.

4.10. Šā panta 4.7 un 4.8. punktos minētos dokumentus noformē divos eksemplāros; vienu eksemplāru izsniedz personai, kas nodevusi vai vēlējusies nodot atkritumus, bet otru eksemplāru pārstrādes uzņēmums glabā pārstrādes uzņēmumā. Sertificēšanas iestādei, atkritumu atļauju vai integrēto vides atļauju izsniedzējam, Vides inspekcijai vai pašvaldības iestādei ir tiesības apskatīt dokumentus atbilstoši normatīvajos aktos sniegtajai procedūrai.

5.punkts. Bioloģisko atkritumu pārstrāde

5.1. Bioloģisko atkritumu pārstrādes veidu – anaerobā vai aerobā pārstrāde - nosaka atbilstoši bioloģisko atkritumu mitruma daudzumam, sastāvam un pieprasījumam pēc sagatavotā produkta.

5.2. Bioloģisko atkritumu pārstrāde tiek realizēta izmantojot labāko pieejamo tehnoloģiju prasības, kas nosaka atkritumu kompostēšanu vai pārstrādi biogāzē.

5.3. Bioloģisko atkritumu pārstrādes procesu parametriem ir jāatbilst sekojošiem nosacījumiem:

- Ražotājam ir jāparāda katrai komposta / digestāta partijai, ka tiek kontrolēta atbilstoša temperatūras- laika atkarība visa kompostēšanas/ fermentācijas procesā visam materiālam, kas tiek pārstrādāti.
- Kompostēšanas procesa uzturēšanai var tikt izmantoti trīs laika-temperatūras režīmi, ja tiek pārstrādāti tikai atļauti materiāli un, kas nesatur nekādus dzīvnieku blakusproduktus, citādus kā definēti ES Regulas Nr.142/2011 V pielikuma III nodaļā, 2. sadaļas 2. punktā: a) 65 °C vai vairāk, vismaz 5 dienas; b) 60 °C vai vairāk, vismaz 7 dienas; c) 55 °C vai vairāk, vismaz 14 dienas
- Attiecībā uz anaerobiem procesiem materiāliem, kas nesatur nekādus dzīvnieku blakusproduktus, citādus, kā definēti Regulas (ES) Nr.142/2011 V pielikuma III nodaļas 2.sadaļas 2. punktā, ir atļaujami šādi laika-temperatūras režīmi: a) termofilais anaerobais process pie 55°C vismaz 24h un kuram pārstrādes laiks ir vismaz 20 dienas; b) termofilais anaerobais process pie 55°C ar pārstrādes procesu, kas ietver pasterizāciju (70 °C, 1 h); c) termofilais anaerobais process pie 55°C, kas tiek papildināts saskaņā ar EoW laika-temperatūras režīmu kompostēšanai; d) mezofilais anaerobais process pie 37-40 °C, kas papildināts ar pasterizāciju (70 °C, 1 h); e) mezofilais anaerobais process pie 37- 40 °C, kas tiek papildināts saskaņā ar EoW laika-temperatūras režīmu

5.4. Dzīvnieku izcelsmes organisko atkritumu pārstrāde notiek saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes 2009. gada 21. oktobra Regulu (EK) Nr. 1069/2009, ar ko nosaka veselības aizsardzības noteikumus attiecībā uz dzīvnieku izcelsmes blakusproduktiem un atvasinātajiem produktiem, kuri nav paredzēti cilvēku patēriņam, un ar ko atceļ Regulu (EK) Nr. 1774/2002 (turpmāk – regula Nr. 1069/2009), un Eiropas Komisijas 2011. gada 25. februāra Regulu (ES) Nr. 142/2011, ar kuru īsteno Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (EK) Nr. 1069/2009, ar ko nosaka veselības aizsardzības noteikumus attiecībā uz dzīvnieku izcelsmes blakusproduktiem un atvasinātajiem produktiem, kuri nav paredzēti cilvēku patēriņam.

6. punkts. Bioloģisko atkritumu pārstrādes produkta gala statusa iegūšanas prasības

6.1. Bioloģisko atkritumu pārstrādes produktam (bio produktam) atkritumu statusa piemērošanas izbeigšanai bez iepriekšējos pantos minētajām prasībām ir jāatbilst 2. Pielikumā sniegtajām nosakāmo parametru pieļaujamajām vērtībām.

6.2. Bio produkta kvalitātes novērtējumu veic laboratorija, kas ir akreditēta nacionālajā akreditācijas institūcijā atbilstoši normatīvajiem aktiem par atbilstības novērtēšanas institūciju novērtēšanu, akreditāciju un uzraudzību vai citā Eiropas Savienības dalībvalsts vai Eiropas Ekonomikas zonas valsts akreditācijas institūcijā. Noteiktas analīzes, kas norādītas 2.pielikumā, var veikt zinātniska institūcija, kas atbilstoši Zinātniskās darbības likumam ir reģistrēta Zinātnisko institūciju reģistrā, vai citas Eiropas Savienības dalībvalsts oficiāli reģistrēta zinātniskā institūcija (turpmāk –

zinātniskā laboratorija). Laboratorija izsniedz testēšanas pārskatu par atkritumu pārstrādes produktu, apstiprinot to ar iestādes vadītāja parakstu.

6.3. Akreditēta laboratorija iesniegto produkta paraugus testē saskaņā ar 2.pielikumā norādītajām metodēm, saskaņā ar atbilstošajiem standartiem, kurus nacionālā standartizācijas institūcija publicē savā tīmekļvietnē (www.lvs.lv). Laboratorija saglabā iesniegto produktu paraugus divus mēnešus no iesniegšanas laika un to analīzes rezultātus – piecus gadus no pārbaudes laika.

7. punkts. Prasības attiecībā uz bio produkta glabāšanu

7.1. Bio produktu, kas ražots atbilstoši šo noteikumu prasībām, drīkst glabāt pārstrādes uzņēmuma uzglabāšanas teritorijā, kas atvēlēta šim mērķim, līdz tas tiek pārdots vai izmantots paredzamajam mērķim, bet ne ilgāk par vienu gadu pie nosacījuma, ka tā kvalitāte paliek nemainīga.

7.2. Uzglabājot bio produktu, kas ražots atbilstoši prasībām, bio produkta ražotājs noformē dokumentu, kurā ietver šādus datus:

- 1) pārstrādes uzņēmuma atrašanās vietu;
- 2) bio produkta ražošanas datumu un bio produkta ražošanā izmantotos atkritumu veidus;
- 3) bio produkta beigu uzglabāšanas datumu;
- 4) bio produkta daudzumu;
- 5) paredzēto izmantošanas mērķi (laišana tirgū vai izmantošana noteiktām tālākas pārstrādes vai izmantošanas prasībām);
- 6) bio produkta partijas numurs.

7.3. Glabātajam bio produktam pieliek ūdensizturīgu etiķeti, uz kuras norāda informāciju par bio produkta glabāšanas datumu un bio produkta partijas numuru.

7.4. Bio produkta partija ir noteikta daudzuma gatavs bio produkts ar vienādām īpašībām, kas ražots vai nu vienā ražošanas perioda ciklā, vai arī samaisot vai integrējot produktus no pastāvīga vai periodiska ražošanas procesa.

8. punkts. Prasības attiecībā uz bio produkta ražotāja paškontroles sistēmu un reģistriem

8.1. Bio produkta ražotājs izveido un ievieš paškontroles sistēmu, lai nodrošinātu bio produkta ražošanu atbilstoši šo noteikumu prasībām. Bio produkta ražotāja paškontroles sistēma var būt daļa no atkritumu pārstrādes uzņēmuma vispārīgās kvalitātes pārvaldības sistēmas, ja tā atbilst kvalitātes pārvaldības vai vides pārvaldības sistēmas standartiem.

8.2. Lai aprakstītu izveidoto paškontroles sistēmu, tiek sagatavots paškontroles plāns, kurā norāda datus par bio produkta ražotāja darbību un pasākumiem tehnoloģiskā procesa pārbaudei, tostarp:

- 1) apraksts par prasību pildīšanu attiecībā uz bioloģisko atkritumu pārstrādes uzņēmumu, kas izklāstītas šajos noteikumos;

- 2) apraksts par pārstrādes uzņēmuma uzglabāšanas teritorijā pieņemto bioloģisko atkritumu pārbaudēm un atkārtotu šķirošanu, kā arī apraksts par prasībām atbilstošo atkritumu nosūtīšanai uz pārstrādes teritoriju, kā arī par reģistru uzturēšanu un pārstrādāto atkritumu daudzuma fiksēšanu, tostarp bio produkta partijas izmēru;
- 3) apraksts par pasākumiem, lai novērstu uz pārstrādi nosūtīto bioloģisko atkritumu sajaukšanos ar citām atkritumu vielām;
- 4) bio produkta ražošanas tehnoloģiskā shēma un apraksts;
- 5) apraksts par pasākumiem, lai samazinātu un, ja iespējams, novērstu ietekmi uz vidi, piemēram, smaku, putekļus, trokšņus, aerosolus, atkritumu deflāciju, kā arī putnu, grauzēju un insektu koncentrāciju;
- 6) apraksts par pasākumiem, kas nodrošina uzņēmuma tīrību, tostarp izskalojumu un lietus ūdens savākšanas sistēmu tīrīšanu;
- 7) apraksts par bio produkta iepakojumu, marķēšanu un glabāšanu atbilstoši drošības un kvalitātes prasībām;
- 8) procedūra tāda bio produkta tālākai nosūtīšanai, kas neatbilst drošības un kvalitātes prasībām;
- 9) procedūra mērinstrumentu kalibrēšanai, pārbaudei un tehniskajai apkopei;
- 10) darbības bio produkta drošības un kvalitātes problēmu cēloņu identificēšanai, lai novērstu šo problēmu atkārtošanos;
- 11) procedūra klientu sūdzību risināšanai;
- 12) problēmu paziņošanas procedūra.

8.3. Paškontroles plānu sagatavo rakstiski izdrukas veidā vai arī rakstiski reproducējamā formā un paraksta bio produkta ražojošā uzņēmuma vadītājs, kā arī persona (personas), kas atbildīga(-as) par paškontroles sistēmas īstenošanu un ievērošanu (turpmāk tekstā – “par paškontroles sistēmu atbildīgā persona”).

8.4. Par paškontroles sistēmu atbildīgā persona reģistrē datus par paškontroles sistēmas īstenošanu un ievērošanu. Ziņojumus par paškontroles sistēmas īstenošanu glabā vismaz piecus gadus.

8.5. Bio produkta ražotājs pārbauda paškontroles plāna atbilstību prasībām vienreiz gadā un, ja nepieciešams, labo to.

8.6. Bio produkta ražotājs glabā informāciju par atkritumu saņemšanu, atteikšanos pieņemt atkritumus, sašķīrotajiem atkritumiem atkārtotas šķirošanas laikā uzņēmuma uzglabāšanas teritorijā, atkritumiem, kas nosūtīti uz uzņēmuma pārstrādes teritoriju, kā arī pamatdokumentus par bio produkta laišanu tirgū vai tālāku izmantošanu un pamatdatus, kas savākti, pamatojoties uz tiem par vismaz pieciem gadiem.

8.7. Sertificēšanas iestādei, atkritumu atļauju vai integrēto vides atļauju izsniedzējam, Vides inspekcijai vai pašvaldības iestādei ir tiesības iepazīties ar šā panta punktus minētajiem dokumentiem.

9. pants. Bioloģisko atkritumu pārstrādes produkta gala statusa reģistrācijas nosacījumi

9.1. Bioloģisko atkritumu pārstrādes produkta (bio produkta) novērtējumu tā atkritumu gala statusa iegūšanai veic Sertificēšanas iestāde pēc tā ražotāja sagatavotās dokumentācijas, kas ietver:

- 1) Ražotāja iesniegumu;
- 2) Akreditētās laboratorijas un zinātniskās laboratorijas pārbaudes rādītājus;
- 3) Tehnisko projektu, kas ietver ražošanas apstākļu detalizētu aprakstu;
- 4) Ražošanas procesa veikšanai izsniegtās atļaujas, ko izsniedzis Pārtikas veterinārais dienests vai Valsts vides dienests;
- 5) Līgumu ar produkta izmantotāju vai izplatītāju (Valsts augu aizsardzības dienesta reģistrēta produkta gadījumā)

9.2. Ražotājs iesniedz bioloģisko atkritumu pārstrādes produkta gala statusa piešķiršanas pieteikumu Sertificēšanas iestādei (valsts atbildīgai struktūrai). Pieteikumā iekļauj:

- 1) visus punktā 9.1. prasītos dokumentus, kā arī, ja bio produkts satur dzīvnieku izcelsmes blakusproduktus Regulas (EK) Nr. 1069/2009 nozīmē vai sastāv no tiem, tirdzniecības dokumentus vai veselības sertifikātus, kas prasīti saskaņā ar minēto regulu, un pierādījumus, ka dzīvnieku izcelsmes blakusprodukti ir sasnieguši beigu punktu ražošanas ķēdē minētās regulas nozīmē;
- 2) gadījumos, ja sertifikēšanas iestāde pieprasa, arī paraugus, kas ir reprezentatīvi paredzētās produkcijas paraugi. Sertificēšanas iestāde var pieprasīt papildu paraugus, ja tie vajadzīgi testa programmas veikšanai;
- 3) pierādījumus, kas apstiprina tehniskā projekta risinājuma atbilstību. Šajos apstiprinošajos pierādījumos norāda visus izmantotos dokumentus.

9.3. Izdevumus, kas saistīti ar bioatkritumu pārstrādes produktu kvalitātes novērtējumu, to reģistrāciju, kā arī tirdzniecības atļauju saņemšanu, sedz tā ražotājs.

9.4. Ražotāja pienākumus, kas noteikti 9.1. un 9.2. sadaļā, viņa uzdevumā un uz viņa atbildību var pildīt pilnvarotais pārstāvis ar noteikumu, ka tie ir precizēti pilnvarojumā.

10. pants. Gala produkta statusa piešķiršanas pārbaude

10.1. Gala produkta statusa piešķiršanas pārbaude ir atbilstības novērtēšanas procedūras daļa, kuras gaitā valsts atbildīgā struktūra pārbauda gala statusa piešķiramā produkta ražotāja iesniegto dokumentāciju, izskata ehniko projektu un verificē un apstiprina, ka iesniegtajam bioloģisko atkritumu pārstrādes produktam ir piešķirams gala statuss.

10.2. Valsts atbildīgā struktūra bioloģisko atkritumu pārstrādes produkta gala statusa piešķiršanai iesniegtajam produktam:

- (1) pārbauda tehnisko dokumentāciju un apstiprinošos pierādījumus, lai novērtētu tehniskā projekta atbilstību;

(2) pārlicinās, ka paraugs(-i) ir izgatavots(-i) saskaņā ar tehnisko dokumentāciju, kas atbilst MK noteikumu prasību nodrošināšanai

(3) veic atbilstīgas pārbaudes un testus ja uzskata tos par nepieciešamiem vai nodrošina to veikšanu, lai pārbaudītu, vai tehniskie pārstrādes risinājumi piemēroti pareizi;

(4) veic atbilstīgas pārbaudes produkta ražošanas vietā un kvalitātes testus, ja uzskata tos par nepieciešamiem.

(5) vienojas ar ražotāju par vietu, kur tiks veiktas šīs pārbaudes un testi.

10.3. Valsts atbildīgā struktūra sagatavo novērtējuma ziņojumu, kurā norāda pasākumus, kas veikti saskaņā ar 10.2. punktu, un novērtējuma rezultātu. Neskarot savus pienākumus pret paziņojošajām iestādēm, Valsts atbildīgā struktūra tikai ar ražotāja piekrišanu pilnīgi vai daļēji izpauž minētā ziņojuma saturu.

10.4. Ja produkts atbilst šo noteikumu prasībām, Valsts atbildīgā struktūra izsniedz ražotājam pārbaudes sertifikātu. Sertifikātā iekļauj ražotāja nosaukumu un adresi, pārbaudes secinājumus, derīguma nosacījumus (ja tādi ir) un datus, kas vajadzīgi apstiprinātā tipa identifikācijai. Sertifikātam var būt viens vai vairāki pielikumi.

10.5. Sertifikātā un tā pielikumos ir visa attiecīgā informācija, kas ļauj novērtēt ražoto produktu atbilstību pārbaudītajam tipam un ļauj veikt turpmāku pārbaudi lietošanas laikā.

10.6. Ja produkts neatbilst piemērojamajām šo noteikumu prasībām, Valsts atbildīgā struktūra atsakās izsniegt gala produkta statusa piešķiršanas sertifikātu un attiecīgi informē pieteikuma iesniedzēju, precīzi norādot atteikuma iemeslus.

10.7. Valsts atbildīgā struktūra glabā produkta gala statusa pārbaudes sertifikātu, tā pielikumu un papildinājumu, tehniskās dokumentācijas, arī ražotāja iesniegtās dokumentācijas, kopiju līdz sertifikāta derīguma beigām.

10.8. Ražotājs glabā pārbaudes sertifikātu, tā pielikumu un papildinājumu kopiju kopā ar tehnisko dokumentāciju pieejamus valsts iestādēm 10 gadus pēc attiecīgā bioloģisko atkritumu pārstrādes produkta gala statusa piešķiršanas.

10.9. Bioloģisko atkritumu pārstrādes produkta gala statusa prasību pārbaude notiek pēc gala statusa piešķiršanas nākošajā pārbaudes gadā, bet turpmāk atbilstoši 4. pielikumā sniegtajam grafikam.

11. pants. Informācijas publiskošana attiecībā uz bio produktu

Laižot bio produktu tirgū, tā ražotājs uz iepakojuma vai pavaddokumentos norāda šādus datus:

- 1) bio produkta ražotāja nosaukums, adrese un reģistrācijas numurs;
- 2) bio produkta nosaukums, kas raksturo attiecīgo izstrādājumu;
- 3) bio produkta daudzums;
- 4) to galveno atkritumu veidu kods un nosaukums (vismaz vairāk nekā 5 % no masas), no kuriem bio produkts ražots;
- 5) kvalitātes rādītāji, kas minēti šo noteikumu 3. pielikumā;
- 6) atsauce uz šiem noteikumiem;
- 7) sertifikāta numurs;

- 8) ieteikumi bio produkta glabāšanai;
- 9) lietošanas instrukcijas.

12. pants. Bio produkta pārveidošana par atkritumiem

Bio produkts, kas ražots atbilstoši šo noteikumu prasībām, tiek uzskatīts par atkritumiem šādos gadījumos:

- 1) Bio produktam nav izmantotāja
- 2) Bio produkts pēc atkārtotas pārbaudes neatbilst drošības un kvalitātes prasībām, un to nevar izmantot;
- 3) Bio produkts pirms lietošanas ir tik ilgi vai tādā veidā glabāts, ka vairs nav piemērots paredzētajam mērķim.

1.pielikums

Pieļaujama atkritumu sastāvs

1.tabula Izejmateriāli, ko izmanto, lai ražotu kompostu vai digestātu, kas atbilst ES atkritumu beigu stadijas prasībām

Izejvielu avoti	Atkritumu klase	Atkritumu veids ²
Parki, dārzi, kapsētas un citas zaļo atkritumu rašanas vietas ¹	200201	Lapas, zāle, zari, augļi, ziedi, augi, un augu daļas
Mājsaimniecības ¹	200108	Bioloģiskie atkritumi no mājsaimniecībām: augļi un dārzeņu pārpalikumi, kafijas un tējas pārpalikumi, pārtikas pārpalikumi, augu un augsnes (augu) daļas Sadzīves atkritumu šķirošanas maisiņiem ir jābūt bioloģiski noārdāmiem (tie var būt no papīra vai bioloģiski noārdāmas plastmasas saskaņā ar EN13432 vai EN 14995).
Sabiedriskā ēdināšana un restorāni ¹	200109	Augļu un dārzeņu pārpalikumi, kafijas un tējas pārpalikumi, ēdienu pārpalikumi.
Pārtikas un dzērienu mazumtirdzniecības telpas ¹	200302	Bioloģiskie atkritumi no tirgiem, pārtikas un lopbarības pārpalikumi
Pārtikas produktu un dzērienu ražošanas uzņēmumi ¹	200109 190810 020701 200125 020101 020301 020401 020305 020401	Pārtikas atkritumi, pārtikas mazgāšanas atkritumi, dūņas no pārtikas un lopbarības pārstrādes iekārtām, kas nesatur bīstamus piejaukumus

	020403	
Dārzkopība ¹	200201	Lapas, zāle, zari, augļi, ziedi, augi, augu daļas, mizas, nezāles, sēnēs un augsne unkūdra, kas pievienota augu daļām.
Mežsaimniecība ¹	030105	Miza, koksne, koksnes šķelda, zāģskaidas
Lauksaimniecība ¹	020102 020102 020106	Pļaušanas pārpalikumi, salmi, skābbarība, augu materiāli, enerģijas kultūras ³ un pļaušanas kultūras ³ Kūtsmēsli, kā definēti ABP Regulā (EK) Nr. 1069/2009
Zvejniecība un akvakultūras 1	020201 020102 020103	Kaušanas atkritumi un barības atliekas no tradicionālās zvejniecības un akvakultūras nozaresi, vēžveidīgo čaulām un līdzīgi atlikumi, jūraszāles
Dzīvnieku izcelsmes blakusprodukti 3. un 2. Kategorija	020202	Skatīt ABP Regulu (EK) Nr. 1069/2009 un ar ko īsteno Regulu (ES) 142/2011 par pieļaujamo izejmateriāli
	<p>1) Ja šajā kategorijā ietilpst dzīvnieku izcelsmes blakusprodukti, ir jāievēro regulas (EK) Nr. 1069/2009 attiecībā uz dzīvnieku izcelsmes blakusproduktiem, prasības</p> <p>2) Tikai avotā šķiroti izejmateriāli; arī komposts vai sadalīšanās produkti, kas iegūti no šādiem materiāliem</p> <p>3) Tikai tad, ja pārstrādes process ir atkritumu pārstrādes process, t.i., iegūtais materiāls tiek uzskatīts par atkritumu materiālu</p>	

2. tabula . Izejmateriāli, ko neizmanto, lai ražotu kompostu vai digestātu, kas atbilst ES atkritumu beigu stadijas kritērijiem

Izejvielu avoti	Atkritumu klase	Piemēri / nosacījumi
Organiskā frakcija, kas atdalīta mehāniski ,fizikāli ķīmiski, bioloģiski un / vai manuāli no jauktiem atkritumiem	191213	Piemērs: Organiskā frakcija, kas iegūta no sadzīves atkritumiem, izmantojot mehāniski – bioloģisko atšķirošanu
Dūņas, kas neatbilst atļautajam materiālu veidam	200304 200306 030311 040105	Kanalizācijas ūdeņu attīrīšanas dūņas, nogulsnes no papīra ražošanas,

		rūpniecības ūdeņu attīrīšanas dūņas.
Materiāli, kas var radīt ievērojamu piesārņojuma risku	020108 020109 020203 020304 020501 020704 120119	Bīstamie atkritumi; materiāli, kas rada ievērojamu piesārņojuma risku ar neorganiskajiem vai organiskajiem piesārņotājiem vai mikrobiem; iespējami piesārņoti atkritumi no farmācijas nozares: medicīniskie atkritumi
Materiāli, kas savākti no vietām ar paaugstinātu bīstamību, ko rada atmosfēras piesārņoti nokrišņi, meliorācija, izskalošanās vai citi piesārņojuma veidi .	161001 161002 170506	Materiāli no teritorijām ar intensīvu motorizētu satiksmi,, no vietām ar paaugstinātu rūpniecisko piesārņojumu, no atkritumu izgāztuvēm, no (bio) sanācijas vietām, vietām ar radioaktīvo piesārņojumu
Bioloģiski nesadalāmi materiāli		: Bioloģiski nesadalāmas plastmasas un polimēri (ieskaitot oxo-biodegradable plastics), metāls, stikls, akmeņi, smiltis, akmens, zeme, kas atšķiras no augiem pievienotās, augu daļas, bioloģiski nesadalāmas eļļas un tauki
Bioloģiski sadalošie materiāli, kas satur bioloģiski nesadalāšus piejaukumus		Bioloģiskie atkritumi un līdzīgi materiāli, kas satur vizuāli nosakāmus piejaukumus kā piemēram, puķu podus vai iepakojšanas maisu materiālus; Atkritumus, kas satur bioloģiski noārdāmas frakcijas un frakcijas, kas nav bioloģiski noārdāmas (piem. higiēnas preces); Koksne, ar finiera piejaukumiem , vai daļas ar ķīmisko pārklājumu vai konservējošo vielu piedevu .
Materiāli, kas satur kādu sastāvdaļu, kas var negatīvi ietekmēt		Materiāli ar biocīdiem, konservantiem vai citām vielām, kuru klātbūtne

kompostēšanas un fermentācijas procesus		negatīvi ietekmē kompostēšanas vai fermentācijas procesus
---	--	---

2.Pielikums. Nosakāmo parametru maksimālās pieļaujamās vērtības

Rādītājs	Mērvienība	Vērtība	Piemēri Standartiem (Dati no: European Commission, EU Ecolabel User Manual Growing media, Soil improvers and Mulch, August 2017 Version 1.4)
Sausna	%	10	EN 13040
Organiskā viela	% (svara, sausai masai)	5	EN 13039
PAO ₁₆ (PAH ₁₆)	summa	6	CEN/TS 16181
Gaistošās organiskās skābes	Mg/l	50	
E.coli skaits	KVV/g svaigas masas (KVV-koloniju veidošanās vienība)	1000	CEN/TR 16193
Salmonella spp.	skaits 25 g svaigā paraugā (svara)	nav	ISO 6579
Hlors	% masas		0,02
Dzīvsudrabs	mg/kg (sausai masai)	1	EN 16175
Cinks	mg/kg (sausai masai)	600	EN 13650
Kadmījs	mg/kg (sausai masai)	1,5	EN 13650
Varš	mg/kg (sausai masai)	10	EN 13650
Niķelis	mg/kg (sausai masai)	50	EN 13650
Svins	mg/kg (sausai masai)	120	EN 13650
Hroms	mg/kg (sausai masai)	100	EN 13650
Svešķermeņi (stikls, metāls, plastmasa)	(masas %) noteikts ar 2 mm sietu - sausā sijāšanas metode	0,5	CEN/TS 16202

3.Pielikums. Atkritumu paraugu pārbaudes biežums

Pirmais pārbaudes gads		Turpmākie gadi	
Ikgadējais izmantojamās masas daudzums (tonnas)	Paraugu skaits gadā	Ikgadējais izmantojamās masas daudzums (tonnas)	Paraugu skaits gadā
<3000	1	<10000	0,5 (viens 2 gados)
3001- 10000	2	10001-25000	0,5 (viens 2 gados)
10001-20000	3	25001-50000	1
20001-40000	4	50001-100000	2
40001-60000	5	100001-150000	3
60001- 80000	6	150001-200000	4
80001-10 000	7	200001-250000	5
10001-120000	8	250001-300000	6
120001-14 0000	9	300001-350000	7
140001-160000	10	350001-400000	8
160001-180000	11	400001-450000	9
>180000	12	450001-500000	10
		500001-550000	11